

Dues mirades

Ratlles i estrella

JOSEP MARIA **Fonalleras**

Per a un amic a qui ensenyo la samarreta de ratlles amb una estrella de color groc de Zara no hi ha punts de contacte entre la peça de vestir i els camps de concentració nazis. Em diu: «Les ratlles són horitzontals, no pas verticals». Ho admeto, perquè aquest tipus de percepcions s'han de valorar de manera immediata, sense una segona lectura. A mi, però, també de cop, sense pensar-hi gaire, em fa una impressió terrible. Hi veig, és clar, els uniformes dels deportats amb l'estrella de David de color groc al pit. Els de Zara es van afanyar a treure la samarreta del mercat i van adduir que es tractava de l'estrella d'un xèrif, perquè tenia les puntes arrodonides. És igual. El que preocupa, d'aquest cas i d'altres de similars (la

mateixa empresa, quan va treure una bossa amb una esvàstica encastada en un sol) és la gratuïtat amb què s'usen símbols que no són precisament innocents i que tenen, al darrere, una llarga, negra i recent història d'infamies.

Els dissenyadors han optat per una imatge que els atrau –almenys estèticament– i han oblidat el pes lacerant del passat. Fa uns anys, H&M venia unes jaquetes blazer amb uns botons daurats on també hi havia una esvàstica. Es van disculpar amb allò tan sabut que l'esvàstica és d'origen hindú. Els venç o el desig de provocar perquè sí o la devoció fetixista, i s'alien amb el fet que la memòria és feble. No s'hi valen bromes, amb segons quins uniformes. ≡

Emocions

EMMA **Riverola**

S'acusa Podem i Guanyem de fer servir la simplicitat de la demagògia, d'utilitzar un grapat de lemes populistes per connectar amb els ciutadans i de construir un enemic (la casta en general i la resta dels partits en particular) per consolidar la seva posició. És possible que tot això sigui cert. Però també ho és que l'estratègia no difereix de la que fins ara han utilitzat de forma insistent els partits del poder. ¿Potser el PP no va accedir al Govern a base de promeses impossibles de complir? ¿No han recorregut els partits nacionalistes d'un costat i l'altre de l'Ebre al muntatge d'un enemic a batre? ¿Recordem la campanya del PSC del *Si tu no hi vas, ells tornen*? ≡

Ja fa molt que l'estratègia electoral es va rendir al curtterminisme i va renunciar a apuntalar el vot en la profunditat ideològica. Un joc que va ser premiat pels ciutadans. Amb els seus vots o amb la seva indiferència. Fins que va esclatar la crisi, la precarietat es va apoderar de les nostres vides i la revelació dels casos de corrupció es va tornar insuportable.

La indiferència ha deixat de ser el silenci còmplice del poder per transformar-se en atipament, rebellia, indignació... Són moltes les emocions que s'amaguen rere la intenció de vot a les noves formacions ciutadanes. Tantes com les que ha provocat en els partits tradicionals. Un garbuix emocional que reclama amb urgència el discurs profund de les idees a través de la raó. ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA **Espinàs**

El confús i tràgic Orient

Penso que jo mai havia vist una explosió de violència tan terrible, tan continuada, com la que últimament s'ha instal·lat a l'Orient –o potser cal dir-ne Pròxim Orient–.

¿Què està passant? ¿Alguna doctrina religiosa intransigent, d'origen ancestral, es barreja amb alguna mena d'ambició política? Si sempre m'ha interessat la geografia, he de reconèixer que els meus coneixements d'història són molt vagues.

Ian Gibson ha publicat en aquest diari un article –excepcional, a la meua manera d'entendre– amb el títol *Jahvè, el cruel* i amb aquesta explicació inicial hi destaca: «L'Antic Testament, al peu de la lletra, és pura dinamita», i així se'l prenen, sembla, els jueus ultra ortodoxos.

Jo vaig ser a Israel ja fa bastants anys, potser més de trenta, i em vaig moure per Jerusalem i per altres poblacions sense veure cap escena violenta. Les úniques discussions eren als mercats, però perfectament controlades solidàriament entre venedors i compradors.

Allà on van néixer fa segles potents religions, la potència és ara la de les armes

També vaig anar a la mar Morta, que em va semblar el lloc més tòrrid de la Terra. Recordant aquell viatge, he intentat superposar les imatges bèl·liques i destructives que omplen els mitjans de comunicació a unes imatges populars que no se m'han esborrat.

Curiosament, allà on van néixer fa segles potents religions, ara la potència és la de les armes. Gibson, que s'ha llegit l'Antic Testament, diu que Jahvè, el Déu hebreu, li ha semblat un tirà abominable. ¿Hauríem d'entendre que els monoteïsmes són perillosos, perquè poden caure en el fanatisme? «Sí, d'això en saben molt els cristians, que van estar matant durant segles en nom de Déu i el seu fill crucificat».

Jo no conec ni mínimament la història de l'Orient, només sé que és una història que inclouria una radical diversitat de creences irreconciliables, lluites de poder a tots els nivells. Atentament llegits, els llibres sants no m'ho semblen gaire, de sants. ≡

La revisió de la protecció social

¿La renda mínima anul·la o potencia?

Supeditar sempre l'ajuda de la RMI a la percepció d'altres ingressos la sumiria en un mercadeig

TERESA **Crespo**

Un recent informe del Col·legi d'Economistes sosté que la renda mínima d'inserció (RMI) és un factor que genera dependència i desincentiva l'ocupació, cosa que podria convertir-la en una trampa per a la pobresa, i per això proposa que les reformes del sistema públic passin de l'anomenat *welfare* al *workfare*, que es fonamenta en subsidis vinculats a la generació de renda. L'objectiu seria evitar que es cobri més per la via dels subsidis que per l'opció de la feina, i el que es proposa és un model de protecció social condicionat per la renda de cadascú, de manera que l'ajuda social sigui un complement del que s'ha ingressat gràcies a la feina.

A LA VISTA de comentaris esbiaixats que ha generat l'informe, m'agradaria recordar alguns factors vinculats a la RMI que històricament han tingut el seu valor i que últimament s'han desvirtuat, cosa que podria explicar la percepció que es té actualment del programa.

En primer lloc, la RMI està definida com un programa d'inserció sociolaboral, cosa que significa que els receptors han de seguir un procés educatiu i formatiu que els permeti desenvolupar competències transversals i professionals per ser autònoms i integrar-se en el món

laboral i social. Si aquesta condició es complís com abans, cada beneficiari hauria de firmar i complir un acord amb els serveis socials o les entitats que realitzen la funció de seguiment, suport i control per a la consecució dels objectius pactats. Per tant, en cap cas pot ser un simple mecanisme per obtenir uns ingressos sense cap contrapartida. En els últims temps, a causa de l'increment de la demanda i a la reducció pressupostària, s'han deixat d'aplicar els criteris que estableix el programa i s'han desfigurats els principis bàsics d'aquest, però seria un error proposar nous models sense tenir en compte el que va funcionar bé.

Pel que fa al principi *tant fas, tant reps* que hauria de regir, segons algunes veus, la RMI i altres prestacions, crec que reflecteix un cert desconeixement de la realitat de les persones receptors d'aquesta ajuda, ja que no es pot pensar que totes elles estan capacitades per desenvolupar un treball remunerat que els permeti tenir uns ingressos regulars i suficients. Les raons són nombroses i de diferent tipus.

Per un costat, la reforma del mercat laboral ha incrementat la precarietat laboral, traduïda en contractes temporals –a vegades d'un dia– i salaris per sota del llindar de la pobresa que augmenten d'una manera significativa el col·lectiu de treba-

MONRA

lladors pobres. Per un altre, em sembla un error pensar que assolirem la plena ocupació i podrem oferir un lloc de treball a tot aquell que sol·liciti una ajuda. Moltes d'aquestes persones no tenen la formació que requereix el mercat laboral i difícilment aconseguen una ocupació més o menys estable; sovint tenen perfils amb dèficits personals i competencials importants que les incapaciten per a una activitat econòmica normalitzada.

Els beneficiaris de la RMI són uns 30.000 i representen, majoritàriament, l'últim esglaó social, en ocasions amb serioses dificultats afegides a la deficient capacitació professional. Per a les entitats socials, les activitats que es pacten, els canvis d'actitud i els nous hàbits a adquirir són instruments per aconseguir que la persona millori les seves competències i capacitats per

integrar-se en la societat. No creiem que el treball hagi de ser un element de mercadeig per aconseguir una ajuda, sinó que hauria d'incloure sobretot un component formatiu que, desgraciadament, no sempre es dona; per tant, no és l'única alternativa que s'hauria de considerar. Quan es treballa amb col·lectius amb dificultats no poden oblidar-se aquests condicionants. La seva integració ha de contemplar-los com a ciutadans subjectes a drets i deures.

LA RELACIÓ treball-pres-tació no pot ser un principi general per a tots els beneficiaris, però sí que s'hauria d'aplicar quan les circumstàncies ho permetin. Cal recordar en aquest punt que abans es podia treballar i deixar en suspens la percepció de la RMI per reprendre-la de forma immediata al finalitzar el contracte laboral, o bé complementar el salari, en cas que fos inferior a la RMI, per mantenir el nivell d'ingressos. Amb les retallades aquestes pràctiques van desaparèixer i les entitats socials hem insistit a reclamar que es reactivin; l'Administració està introduint canvis per afavorir aquesta compaginació i evitar els contrastants actuals, que resulten del tot incongruents.

Davant la urgent necessitat de revisar la RMI, cal conèixer el rerefons històric i d'experiències acumulades per trobar una resposta adequada i realista a les necessitats de les persones més vulnerables. ≡

Presidenta d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS).